

Hitz elkartuen banaketa

Date: 2014-03-28 18:00
category: Blog
tags: ortotipografia
slug: hitz-elkartuen-banaketa
Author: TeXtnik
summary: Eleberri battetan zenbat aldiz bikoiztu behar da hitz elkartuen marratxoa; lerro aldaketa batean banatzen direnean?
lang: eu

Euskaltzaindiaren 13. arauak (1994ko azaroaren 25) lerro aldaketa arautzen du:

Euskaltzaindiak hitzak silabaka zatitzea gomendatzen du.

Gomendio honek ez du arautzen hitz elkartuak marratxoan zatitzean hartu beharreko erabakia: hurrengo lerroan marratxoa «bikoiztu», bai ala ez?

Hitz elkartuen osakera eta idazkerari buruzko 25. arauak ez du ezta honelako kasuetarako araurik edo gomendiori. Baina arauen bertan marratxoa bikoiztu egiten da! Erabilera honen aldeko eta kontrako argudioak daude. Alde; irakurlearen ulermenari laguntzen dio eta kontra; behar ez diren zeinuak testuan ez jartzearen printzipioa.

Zenbat aldiz mozten da hitz elkartu bat?

Ikusi dezagun eleberri batean zenbat alditan mozten den hitz elkartu bat marratxoaren tokian. Argi dago mozketak faktore askoren menpe dagoela, eta beraz, azterketa estatistikoa bat beharrezkoa dela. Kasu honetan [Susa argitaletxeko](#) 14 ebook erabili dira. Hurrengo taulan liburu bakoitzaren karaktere eta hitz kopurua agertzen dira. Baita ere, zenbat marratxodun hitz elkartu dauden eta guzti hauen karaktere kopurua.

Liburua	Hitz z a k	Kara k t e r e a k	Hitz konp osatuak	Hitz konposatuen karakterak	Hitz konpos atuak (%)
Alkasoroko Benta - Mikel Taberna	3 0 7 2 7	2248 96	258	3077	0.8
Alter ero - Bertol Arrieta	2 6 3 3 4	1940 96	358	4541	1.4
Andaluziari ene bilduma - Jon Inaki Lasa	2 4 5 5	1915 0	4	53	0.2

Atzerri - Mikel Antza	5 9 2 2 6	4452 25	857	10998	1.4
Azken afaria - Xabier Montoia	4 4 5 7 5	3224 58	194	2259	0.4
Basilika - Itxaro Borda	1 4 7 0 8	1112 11	50	594	0.3
Boga boga - Itxaro Borda	3 9 6 4 5	3098 84	276	3313	0.7
Euli-giro - Uxue Alberdi	2 1 8 8 4	1603 31	271	3550	1.2
Hotel Majikoa - Pablo Sastre	3 2 4 7 4	2312 24	253	2968	0.8
Lehen bilduma 82-84 - Mikel Antza	1 6 0 3 2	1204 46	103	1156	0.6
Mussche - Kirmen Uribe	3 0 3 2 6	2222 73	189	2276	0.6
Parisen bizi naiz - Koldo Izagirre	1 4 9 2 9	1122 73	37	470	0.2
Pendrive - Arrate Mardaras	1 8 2 0 1	1312 35	119	1418	0.7

Guztira	3 5 1 5 1 6	2604 702	2969	36673	1.0
---------	----------------------------	-------------	------	-------	-----

Taulan ikusi daitekeenez, hitz konposatuak testuaren %1 osatzen dute. Liburu hauen PDF formatuaren maketazioa aztertzerakoan hurrengo taulan agertzen diren lerro banaketa kopurua aurkitzen dira. Esan beharra dago, badirudiela maketazio hau automatikoki egin dela kontuan izan gabe lerro mozketak gutxitzea. Orrialde askotan jarraian agertzen dira lerro mozketak asko; kasu batzutan 6 lerro mozketak jarraitu badira!

Liburua	Hitz zatiketa	Lerroak	Zatiketak lerroko	Zatiketak karakterekiko	Zatiketak hitz konposatueta
Alkasoroko Benta - Mikel Taberna	1519	44 89	33.8	0.006754233 06773	21.0
Alter ero - Bertol Arrieta	1222	42 13	29.0	0.006295853 59822	29.0
Andaluziari ene bilduma - Jon Inaki Lasa	36	71 8	5.0	0.001879895 56136	0.0
Atzerri - Mikel Antza	3086	96 53	32.0	0.006931326 85721	76.0
Azken afaria - Xabier Montoia	2012	70 33	28.6	0.006239572 28538	14.0
Basilika - Itxaro Borda	780	25 24	30.9	0.007013694 68848	4.0
Boga boga - Itxaro Borda	2284	66 86	34.2	0.007370499 92901	24.0
Euli-giro - Uxue Alberdi	954	36 13	26.4	0.005950190 54331	21.0
Hotel Majikoa - Pablo Sastre	1395	57 03	24.5	0.006033110 74975	18.0
Lehen bilduma 82-84 - Mikel Antza	872	28 90	30.2	0.007239758 8961	8.0
Mussche - Kirmen Uribe	1697	47 02	36.1	0.007634755 45838	17.0
Parisen bizi naiz - Koldo Izagirre	216	33 53	6.4	0.001923881 96628	1.0
Pendrive - Arrate Mardaras	850	27 75	30.6	0.006476930 69684	9.0
Guztira	16923	58 35 2	29.0	0.006497096 40489	238.0

Hitz konposatuei dagokien zatiketak honela kalkulatu dira: 2. taulako «zatiketa karakterekiko» 1. taulako «Hitz konposatuen karaktereak» zenbakiarekin biderkatu da;

honek gutxi gorabeherako kopuru bat ematen digu. Guztira 13 liburu daudenez; bataz bestez hitz konposatuei dagokien «marratxo bikoizketa» $238/13 = 18$ dira.

Ondorioa

Beraz, eleberri batean asko jota 18 aldiz «bikoiztu» beharko da marratxoa. Benetan, kopuru hori txikiagoa izango da, 3 edo 4 aldiz txikiagoa, izan ere, datuak jasotzeko PDF formatuko liburuen maketazioak ez du kontuan izan hitz zatiketen kopurua txikitzea ².

-
- 1 Kalkulu guzti hauek programen bidez egin dira (`grep` bereziki) eta baliteke guztiz zehatzak ez izate.
  - 2 Kalkulu zehatza egiteko paperean saltzen diren liburuen PDF fitxategiak beharko genituzke.